

DEUTSCH MIT MAX 1

neu + interaktiv

PŘEHLED GRAMATIKY

němčina A1, 1. díl

Podstatná jména

Označují osoby, zvířata, věci, vlastnosti a činnosti. Píšeme je v němčině s velkým počátečním písmenem. Před podstatným jménem stojí většinou člen určitý nebo neurčitý, který vyjadřuje rod a pád.

Rod podstatných jmen

Podstatná jména mohou být v němčině rodu mužského, ženského nebo středního, rod je vyjádřen členem **der (ein), die (eine)** nebo **das (ein)**.

Rod podstatných jmen se v němčině a v češtině často liší (*das Pferd – rod střední, kůň – rod mužský*).

Je zachován přirozený rod, tj. osoby mužského pohlaví jsou mužského rodu (*der Bruder*) a osoby ženského pohlaví jsou ženského rodu (*die Mutter*).

Hovoříme-li o osobě nebo věci poprvé, užíváme člen neurčitý **ein, eine, ein**.

Některá podstatná jména se užívají **bez členu**, např.:

vlastní jména – *Laura, Jonas*, oslovení – *Herr Nowak*, přání a pozdravy – *Guten Tag!*

Skloňování podstatných jmen v 1. a 4. pádě

se členem neurčitým

1. p.	Das ist	ein Hund	eine Katze	ein Kind
4. p.	Ich habe	einen Hund	eine Katze	ein Kind

Množné číslo některých podstatných jmen

Množné číslo podstatných jmen se netvoří v němčině pravidelně.

Koncovky tvarů množného čísla jsou různé:

-s (Hobbys), -e (Hefte), -(e)n (Katzen), -er (Eier).

Některá podstatná jména navíc mění kmenovou samohlásku, přehlasují: **Äpfel, Länder**.

Tvary některých podstatných jmen se v množném čísle nemění: **Brötchen**.

Zeměpisné názvy

Názvy měst a obcí

Názvy měst a obcí jsou středního rodu, používají se **bez členu** (*Prag, Berlin, Wien, Bern*).

Některá česká města mají i své (historické) německé názvy: *Olomouc – Olmütz, Brno – Brünn, Praha – Prag, Plzeň – Pilsen* ap. Naopak některá německá města mají u nás i české názvy: *Dresden – Drážďany, München – Mnichov, Köln – Kolín, Nürnberg – Norimberk* ap.

Zeměpisné názvy (pokračování)

Názvy zemí

Většina názvů zemí je rodu středního a užívá se také **bez členu** (*Österreich, Deutschland, Tschechien*).

Názvy některých zemí se užívají **se členem** (*die Slowakei, die Schweiz*).

Názvy hor, pohoří a řek

Nemají jednotný rod a stojí vždy **se členem určitým** (*die Alpen, der Rhein, die Zugspitze*).

Přídavná jména

Vyjadřují vlastnosti osob, zvířat, věcí. Stojí-li v přísudku, jsou nesklonná:

<i>der Hund ist groß</i>	<i>die Katze ist groß</i>	<i>das Pferd ist groß</i>	<i>die Pferde sind groß</i>
pes je velký	kočka je velká	kůň je velký	koně jsou velcí

Zájmena

Zastupují podstatná nebo přídavná jména nebo na osoby, zvířata, věci ukazují. Rozlišujeme zájmena osobní, přivlastňovací, ukazovací a další.

Osobní zájmena

ich	du	er	sie	es	wir	ihr	sie	Sie
já	ty	on	ona	ono	my	vy	oni	Vy (vykání)

Přivlastňovací zájmena

mein	dein	sein	ihr	unser	euer	ihr	Ihr
můj	tvůj	jeho	její	náš	váš	jejich	Váš (vykání)

Ve větě mají často funkci členu.

mein Vater	meine Mutter	mein Buch	unser Kind
můj otec	moje matka	moje kniha	naše dítě

Meine Schwester ist heute zu Hause.

Moje sestra je dnes doma.

Ich möchte **meinen** Vater und **meine** Mutter fotografieren.

Chtěl/a bych fotografovat **svého** otce a **svou** matku.

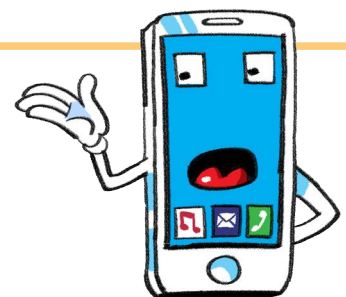
Všimni si rozdílu v českém překladu obou vět!

Tázací zájmena

wer	was	wie	welcher, welche, welches
kdo	co	jaký	který, která, které
Wer ist das?	Was machst du?	Wie ist dein Hund?	Welcher Tag ist heute?
Kdo je to?	Co děláš?	Jaký je tvůj pes?	Který je dnes den?

Další důležitá zájmena

alle	alles	etwas	nichts
všichni	všechno	něco	nic
Alle spielen Fußball.	Hast du schon alles?	Möchtest du noch etwas fotografieren?	Sie hat nichts.
Všichni hrají fotbal.	Máš už všechno?	Chtěl/a bys ještě něco vyfotografovat?	Nemá nic.

Číslovky

Označují určitý nebo neurčitý počet osob, věcí nebo jejich pořadí.

Číslovky základní

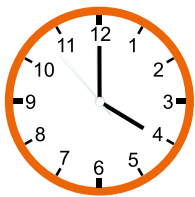
Vyjadřují počet a odpovídají na otázku **kolik – wie viel**.

V němčině je píšeme malým písmenem a dohromady (*sieben, sechsundzwanzig*).

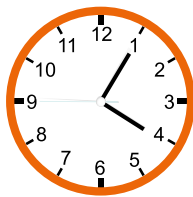
Početní úkony:	+ plus plus	– minus mínus	× mal krát	: durch (dividiert) děleno	= ist rovná se (je)
3 + 3 = 6	drei plus drei ist sechs		3 × 3 = 9	drei mal drei ist neun	
5 – 2 = 3	fünf minus zwei ist drei		9 : 3 = 3	neun durch drei ist drei	

Určování času

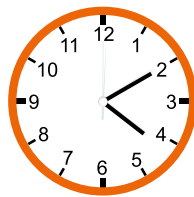
Wie spät ist es? Wie viel Uhr ist es?

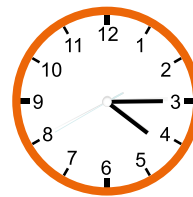
Es ist vier (Uhr).
Jsou čtyři hodiny.

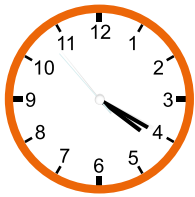
fünf (Minuten) nach vier
4.05

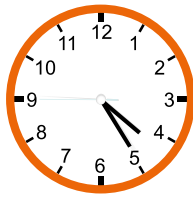
zehn nach vier
4.10

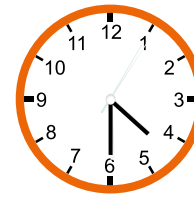
Kolik je hodin?
Viertel nach vier
4.15

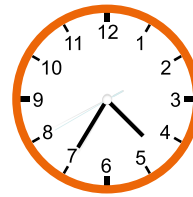
zwanzig nach vier
zehn vor halb fünf
4.20

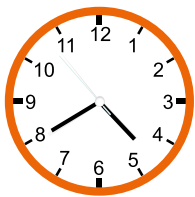
fünf vor halb fünf
4.25

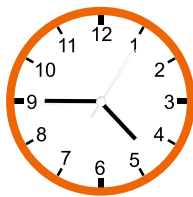
halb fünf
4.30

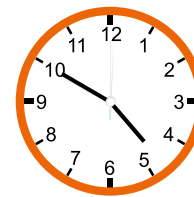
fünf nach halb fünf
4.35

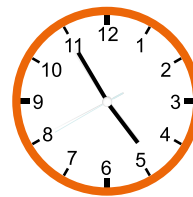
zehn nach halb fünf
zwanzig vor fünf
4.40

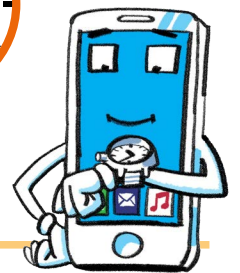
Viertel vor fünf
4.45

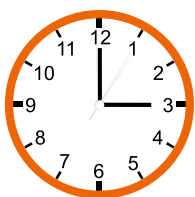
zehn vor fünf
4.50

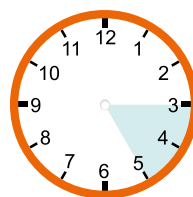
fünf vor fünf
4.55

Uhr — Stunde

Jedná-li se o určitý okamžik
Wann kommst du? um drei (Uhr)
Kdy přijdeš? ve tři
Bis wann bleibst du? bis fünf (Uhr)
Do kdy zůstaneš? do pěti
Tim kommt um drei (Uhr).
Tim přijede ve tři hodiny.

Jedná-li se o určitý časový úsek
Wie lange bleibst du? zwei Stunden
Jak dlouho se zdržíš? dvě hodiny
Tobias fährt nach Prag zwei Stunden.
Tobias pojede do Prahy dvě hodiny.

Slovesa

Vyjadřují určitou činnost, časují se. Infinitiv (neurčitek) je zakončen v němčině na **-(e)n**.

Časování pravidelných sloves v přítomném čase

	spielen	<i>hrát</i>	tanzen	<i>tancovat</i>	arbeiten	<i>pracovat</i>		
ich	spiele	Fußball	hráji	foťbal	tanze	tancuji	arbeite	pracuji
du	spielst	Domino	hraješ	domino	tanzst	tancuješ	arbeitest	pracuješ
er/sie/es	spielt	Tennis	hraje	tenis	tanzt	tancuje	arbeitet	pracuje
wir	spielen	Karten	hrajeme	karty	tanzen	tancujeme	arbeiten	pracujeme
ihr	spielt	Klavier	hrajete	na klavír	tanzt	tancujete	arbeitet	pracujete
sie/Sie	spielen	Schach	hrají	šachy	tanzen	tancují	arbeiten	pracují
			hrajete	šachy (vykání)		tancujete		pracujete (vykání)

Časování sloves *haben* a *sein* v přítomném čase

	haben	<i>mít</i>	sein	<i>být</i>
ich	habe	mám	bin	jsem
du	hast	máš	bist	jsi
er/sie/es	hat	má	ist	je
wir	haben	máme	sind	jsme
ihr	habt	máte	seid	jste
sie/Sie	haben	mají/máte (vykání)	sind	jsou/jste (vykání)

Časování nepravidelných sloves *essen*, *nehmen* a *fahren* v přítomném čase

	essen	<i>jíst</i>	nehmen	<i>vzít (si)</i>	fahren	<i>jet</i>
ich	esse	jím	nehme	vezmu	fahre	jedu
du	isst	jíš	nimmst	vezmeš	fährst	jedeš
er/sie/es	isst	jí	nimmt	vezme	fährt	jede
wir	essen	jíme	nehmen	vezmeme	fahren	jedeme
ihr	esst	jíte	nehmt	vezmete	fahrt	jedete
sie/Sie	essen	jedí/jíte (vykání)	nehmen	vezmou/vezmete (vykání)	fahren	jedou/jedete (vykání)

Sloveso *mögen* a vazba *ich möchte*

ich	mag	mám rád	möchte	chtěl bych	měl bych rád
du	magst	máš rád	möchtest	chtěl bys	měl bys rád
er/sie/es	mag	má rád/a/o	möchte	chtěl/a/o by	měl by rád
wir	mögen	máme rádi	möchten	chtěli bychom	měli bychom rádi
ihr	mögt	máte rádi	möchtet	chtěli byste	měli byste rádi
sie/Sie	mögen	mají rádi	möchten	chtěli by	měli by rádi
		máte rád/a (vykání)		chtěl/a byste	měl/a byste ráda (vykání)

Časování způsobových sloves *müssen* a *können*

	müssen	<i>muset</i>	können	<i>umět, moci</i>
ich	muss	musím	kann	umím, mohu
du	musst	musíš	kannst	umíš, můžeš
er/sie/es	muss	musí	kann	umí, může
wir	müssen	musíme	können	umíme, můžeme
ihr	musst	musíte	könnt	umíte, můžete
sie/Sie	müssen	musejí/musíte (vykání)	können	umějí, mohou/umíte, můžete (vykání)

Ve větě stojí způsobové sloveso na 2. místě, infinitiv významového slovesa je zpravidla na konci věty.
Ich kann gut Tennis spielen.

Příslovce

Tázací příslovce

wo kde <i>Wo wohnt Tante Julia?</i> <i>Kde bydlí teta Julie?</i>	woher odkud <i>Woher kommt Ines?</i> <i>Odkud pochází Ines?</i>	wann kdy <i>Wann gehst du schwimmen?</i> <i>Kdy půjdeš plavat?</i>	wohin kam <i>Wohin fahrt ihr am Sonntag?</i> <i>Kam pojedete v neděli?</i>	wie jak <i>Wie heißt du?</i> <i>Jak se jmenuješ?</i>
--	---	--	--	--

Stupňování příslovcí (1., 2. a 3. stupeň)

gern rád <i>Ich spiele gern Klavier.</i> <i>Rád/a hraju na klavír.</i>	lieber raději <i>Ich nehme lieber Hamburger.</i> <i>Vezmu si raději hamburger.</i>	am liebsten nejraději <i>Am liebsten trinke ich Tee.</i> <i>Nejraději piju čaj.</i>
---	---	--

Předložky

Časové předložky

am ve spojení se dny, částmi dnů am Sonntag, am Morgen	<i>Am Sonntag fotografiert Andreas in der Stadt.</i> <i>V neděli Andreas fotografuje ve městě.</i>
um ve spojení s hodinami um halb zwei	<i>Sie alle kommen um sieben Uhr.</i> <i>Oni všichni přijedou v sedm hodin.</i>
im ve spojení s měsíci a ročními obdobími im Juli, im Herbst	<i>Ich habe Geburtstag im November. Das ist im Herbst.</i> <i>Mám narozeniny v listopadu. To je na podzim.</i>
von ... bis časový úsek od ... do von 16 Uhr bis 17 Uhr	<i>Von 16 Uhr bis 17.30 habe ich Training.</i> <i>Od 16 hodin do 17.30 mám trénink.</i>

Předložky ve spojení s místem a směrem

Wo? — Kde?

Wo wohnen Kim und Leo?
*Kim wohnt **in** Berlin, **in** Deutschland.*
*Leo wohnt **in** Bern, **in der** Schweiz.*

in Prag, **in** Deutschland,
ALE — **in der** Schweiz, **in der** Slowakei
Kde bydlí Kim a Leo?
Kim bydlí v Berlíně, v Německu.
Leo bydlí v Bernu, ve Švýcarsku.

Wohin? — Kam?

Wohin fahren Eva und Angela im Juli?
*Eva fährt **nach** Österreich.*
*Angela fährt **in die** Slowakei.*

nach Berlin, **nach** Österreich,
ALE — **in die** Schweiz, **in die** Slowakei
Kam pojedou Eva s Angelou v červenci?
Eva pojedou do Rakouska.
Angela pojedou na Slovensko.

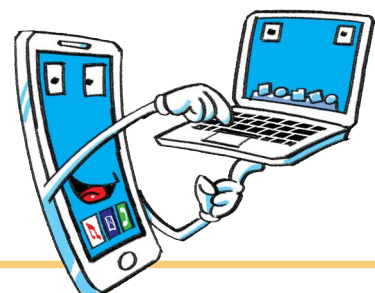
Vazba von

Vyjadřuje vlastnictví:

*Das ist das Handy **von** Maria.*
*Das ist die CD **von** Herrn Schwarz.*
*Das ist der Laptop **von** Max.*

To je Mariin mobil.
To je CD pana Schwarze.
To je Maxův notebook.

Někdy lze tuto vazbu nahradit příponou **-s**: Marias Buch.

Předložky (pokračování)

Předložka *in* ve 3. pádě

der Park

Wo?/Kde?

in dem Park

im Park

v parku

Die Kinder spielen **im Park**.

Děti si hrají v parku.

die Stadt

Wo?/Kde?

in der Stadt

in der Stadt

ve městě

Sonja möchte **in der Stadt** bleiben.

Sonja by chtěla zůstat ve městě.

das Restaurant

Wo?/Kde?

in dem Restaurant

im Restaurant

v restauraci

Onkel Franz kocht **im Restaurant** Rio.

Strýc Franz vaří v restauraci Rio.

Věta jednoduchá

Slovosled ve větě oznamovací

Ve větě jednoduché stojí určité sloveso téměř vždy na druhém místě.

Ich komme heute um sieben.

Přijdu (přijedu) dnes v sedm.

Heute **komme ich** um sieben.

Dnes přijdu (přijedu) v sedm.

Podmět ve větě oznamovací je vždy na 1. nebo na 3. místě.

Slovosled ve větě tázací

W-Fragen

Sloveso stojí na druhém místě.

Woher kommst du? Odkud jsi?

Ja-nein Fragen

Sloveso stojí na prvním místě.

Hast du heute Zeit?

Máš dnes čas?

Gehst du heute schwimmen?

Půjdeš dnes plavat?

Vazba *es gibt*

Vazba **es gibt** se v němčině často používá ve smyslu je, máme. Následuje vždy podstatné jméno ve 4. pádě.

Was gibt es zum Frühstück?

Es gibt Brot oder Brötchen.

Co máme k snídani?

Chléb nebo housky.

Zápor ve větě

nein

Popírá celou větu.

Kommst du heute? **Nein.**

Přijdeš dnes? **Ne.**

nicht

Popírá části věty, příp. celou větu, stojí za určitým slovesem nebo před přídavným jménem, před příslovcem, příp. na konci věty.

Ich spiele **nicht**.

(Já) **nehraju**.

Sophie ist **nicht** groß.

Sophie **není** velká.

Mein Bruder fährt **nicht** schnell.

Můj bratr **nejezdí** rychle.

Při odpovědi na otázku se před větou vyčlení záporka **nein**.

Kommst du?

Nein, ich komme **nicht**.

Přijdeš? **Ne**, **ne**přijdu.

Záporka **nicht** stojí:

— na úplném konci věty

Heute Abend besuche ich dich **nicht**. Dnes večer tě **nenavštívím**.

— před infinitivem

Heute Abend kann ich dich

nicht besuchen.

Dnes večer tě **nemohu** navštívit.

— za určitým tvarem slovesa

Ich spiele **nicht** gern Schach.

Nehraju rád/a šachy.

Zápor ve větě (pokračování)

U podstatného jména je možné použít zápornku **nicht** pouze tehdy, když je na něm důraz.

Nein, eine Schwester habe ich nicht. Ne, sestru nemám. (určitý člen)

kein, keine, kein

Vztahuje se vždy k podstatnému jménu, popírá ho.

Ve větě stojí před podstatným jménem a nahrazuje člen.

Das ist kein Buch, das ist ein Heft.

To není kniha, to je sešit.

Ich habe zu Hause keinen Hund.

Nemám doma (žádného) psa.

Hast du einen Bruder?

Máš bratra?

Nein, ich habe keinen Bruder.

Ne, nemám (žádného) bratra.

Nein, ich habe keinen.

Ne, nemám.

Rozkazovací způsob lexikálně

Pokyny používané ve škole – pouze jako ustálené vazby, např.:

Steh auf!

Setz dich!

Pass auf!

Sprich nicht!

Komm her!

Vstaň

Posad' se!

Dávej pozor!

Nemluv!

Pojd' sem!

Neurčitý podmět man lexikálně

Neurčitý podmět **man** se v němčině používá ve větách, kde není vyjádřen skutečný původce děje.

Do češtiny se překládá různě – podle významu konkrétní věty.

Wie schreibt man das?

Jak se to píše?

In den Ferien kann man ...

O prázdninách se může/můžeme ...

